

El Gironès

ANY II

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 55

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.—Pral.

Dijous 18 de Janer de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1.50 ptes.
Numero solt 0.10

ELS REPTILS DE LA POLÍTICA GIRONINA

Els grans apassionaments, l'extrema virulència que caracteritza avui la política gironina, ha definit i depurat als homes d'una manera molt clara en dos estols, un enfront del altre.

Avui a Girona o se 's regionalista o se 's antiregionalista, quedant esfumats els vells denominadors de carlins, republicans, liberals, etc., sota el furor diabòlic que senten contra l'Escola Nacionalista els que sols externament ostenten una d'aquestes lliureies.

S'ha arribat a un extrem de recrudescència en el atac, que ja els nostres adversaris no tenen mandra ni escrúpols quan se tracta d'esgrimir una arma amb que ferir-nos, i els nostres amics son víctima sovint de les més burdes escameses, no ja sols en l'ordre polític sinó en un ordre purament personal, i en coses que son un atac a l'honorabilitat individual i privada.

Ho hem vist recentment en la discussió haguda a propòsit de la rehabilitació de la Casa Fontcuberta, per a hostatjar a la Diputació de Girona, insultant grollerament a individualitats immaculades i llençant insidioses paraules per a catalogar l'afar del *Palau del Vescomtat*, en la llista dels xanullos o negocis bruts.

Ja no podem passar més temps en silenci, ni escriure articles i més articles amb la bona fé d'un il·luminat. Sentint-ho molt hem d'acudir en el terreny a que se 'ns porta en defensa il·legítima de nosaltres mateixos.

Enemics dels personalismes, fugim i fugirem del safreig d'un recó de café, però direm les coses clares i posarem els punts sobre les is.

Examinin els nostres adversaris la seva concència i vegin si poden enorgullir-se com nosaltres de tenir la meta de bastardía. Si no es aixís els hi aconsellem que no usin de la violència en contra nostre, perquè qui té taulat de vidre qualsevol cop pot fer-ne trencadissa.

Quí son els nostres adversaris? Amb quin dret parlen d'honor, d'honradesa, d'idealitat? Qui son?

Son els reptils de la política. Mireu-los com desfilen en llarga processó, tots acoblats en un mateix munt, perquè lliguen les concupiscències de la carn i del esperit.

Quí son?
Son aquells homes que per espai d'anys i anys han medrat al ampar d'uns Governos de vergonya, son els homes de la política bruta de procesaments i de trampes, que avui en plena decadència i ja menyspreuats de l'opinió sensata s'aferran als darrers baluards amb la desesperació del naufrag; son els que cobren els favors que a tothora estan amatents a fer; son els que *cri-den contra 'l joc quan no cobren el seu silenci al preu que 'ls hi plau; son els que cri-den contra l'emigració d'obers i ells*

trafiquen en aquest negoci; son els que 's revoltan contra els seus superiors quan no obtenen d'ells lo que volen i en cambi s'ajupen com cans quan la mà del amo els amoixa i els hi dona un os per a escurar-lo.

Aquestos son uns dels reptils.
Qui son? Son homes que busquen un càrrec representatiu per a *agenciar* tota mena de coses innobles, que cotitzen la seva influencia i protecció segons sigui dadivosa o no la mà que s'exten a son devant. Son els que formant part d'una certa corporació fan d'*empresaris de teatre* o exercint una autoritat, a més d'aixó son banquers en una timba de joc. Son els que 's vendrien l'ànima per lluir en una professió o per guanyar una peseta.

Aquestos son uns altres reptils.
Qui son? Son els homes que viuen del *chantage*, que no paguen el deutes que contrauen, que estafen als obrers sots una excusa qualsevol, que en nom de la premsa cobren també del joc. Son els que passen el dia en el café eternament desvagats, en plena insolència, vivint amb l'esquena dreta mercès a la bondad abnegada d'algú de la familia, que s'ha de veure en mil vergonyosos apuros per a mantenir al gandul.

Aquestos son també uns altres reptils.
Qui son? Son els que sots la capa de *les idealitats mes altes*, sens remordiment de cap mena, se venen les *idealitats* que diuen professar, a cambi d'obtenir del primer sobrevingut un apoi pel dia *de demà si convè*; son els que prescindeixen de tot amb tant de poguer-se acostar al que pot afavorir-los; son els que *'s malgasten els diners* que 'ls hi han confiat per a *pagar un enterro*, o els destinats a la compra d'una màquina d'escriure o els donatius a favor de una *institució benèfica*.

Aquest son una altre classe de reptils.
Qui son en conclusió? Son els *vius*, els *ganduls*; els que tenen un nom desprestigiats; els que intervenen en tots els assumptes bruts; els que *agencien* tota cosa, per respectable que sia; els que viuen del *chantage* i de l'immoralitat.

Aquestos son entre altres els reptils de la política gironina, aquestos son els que afinen ses armes en contra nostra, en contra de l'intangibilitat moral dels nostres homes.

Aquestos son els que posen en entredit les honorabilitats ajenes, i ells tenen sempre en el fanc a la seva; aquestos son els que 's queixen d'insults imaginaris i ells sols han tingut l'insult a la boca.

Aquestos son els que volen titllar i judicar honres d'altri, i ells tenen la seva honra més negra que la sutga; aquestos son els que volen esquistar al pròxim amb el llot que constantment xapotejen, com reptils fastigosos que son.

Com l'escorçó tenen dents venenoses.

Si els trobeu pe's carrers imagineu-se que trobeu una serp maligne.

I si per un etzar no sapiguessiu com se diuen, nosaltres no tenim inconvenient en dir-ho clarament car anem ben documentats.

Abans d'aixó volem tenir la decència d'esperar uns dies.

Ara ells tenen la paraula. Segons fa sin farem.

Catalunya al Parlament

Nostra força.

Encara que estigui tancat el Parlament, Catalunya deixa sentir sa obra benefactora.

Hi ha hagut crisis, o plantejament de la qüestió de confiança, sols amb rires a Catalunya, per no ajupir-se a les conveniències del govern centralista nostra força parlamentaria.

Catalunya ha defensat i ha salvat els interessos del país; exigeix el compliment del deure contret pel Govern en representació del Estat, de fomentar la riquesa del país. El Govern poruc i incapaç de realitzar l'obra benefactora que exigeixen les circumstancies mundials, busca el medi de burlar al país, i lo únic que tem es la força de Catalunya.

Per aixó are el Govern sols se preocupa de inquirir lo que pensa Catalunya; no el preocupa lo que pensin les diferents forces polítiques del Parlament, sols el preocupa lo que pensa Catalunya, perquè Catalunya es l'única força viva; la representació nacionalista com força viva, es l'única oposició al desgavell del poder central.

Els mateixos la regoneixen aquesta vitalitat i força. Un diari del *trust* ho expressa graficament dient que nostres parlamentaris establiren com una caseta de consums. Per ella no ha passat cap projecte sense que el foradés la punxa i quan hi havia contrabando no passava.

Espanya entera comença ja ha capir l'esforç benèfic de Catalunya envers els interessos del país, i ret homenatge d'agraïment als diputats catalanistes.

La Cambra de Comerç i el Círcol Mercantil de Córdoba han adressat als Senyors Cambó i Sedó telegrams de felicitació per la campanya de Catalunya al Congrés en pro dels interessos mercantils i comercials.

El testimoni d'agraïment 'Espanya, de l'Espanya viventa, real, envers Catalunya fins després que s'es declarada francament nacionalista, es de gran significació optimista. Indica nostra força i nostre acert.

Tots son uns

Veig qu'es convenient dir una vegada més, lo que tantes voltes s'ha dit i repetit des d'aquestes mateixes columnes. Que tots son uns.

Encara que no vinc a exposar cap criteri, sobres la conveniència o no conveniència de l'adquisició per la Diputació de Girona de la casa de Fontcuberta per a son Palau, per a ses oficines i depen-

dencies, si que hi té que veure aixó amb lo que vos diré. Fa un quant temps, d'ensà que nosaltres els nacionalistes, perquè tenim vida propia, robusta, enérgica, no volem servir d'escambell a cap altre partit polític, si es que pot dirse'n partits polítics de lo que resta a Girona, (exceptuat el partit republicà), que tots aquets grups incluits els republicans, tots son uns. Com que front a front isolats, ni republicans, ni carlins, ni mauristes, ni liberals, res poden ja avui contra nosaltres perquè a tots sobrepujem en número i bon acert, ha sigut necessari per a combatre-nos no una unió de idees, que aixó és impossible, com afirmaren tots i ca la un dels senyors que dirigiren la paraula a *la multitud* en la reunió de bons amics que tingué lloc fa pocs dies en nostre Teatre Principal, sino una reunió d'enveges, de baixes passions de sentiments innobles, nascuts de la nosa qu'els fem en sa ruta de política particularista, de política *propia*, sense tenir per rés en compte els profits dels que de bona fé treballen per una política que creuen acertada i que pensen professen sos capdevaners, quins sols treballen al impuls d'un profit que esperen obtindre d'avui a demà.

Anem a les eleccions passades, ¿com treballaren aquets partits? Passades aquelles ¿com continuaren treballant? ¿Com treballen en l'actualitat? ¿Com treballaran demà? Tots a la una. Ni els carlins lluiten per el R, ni els liberals per el liberalisme, ni els mauristes per a contribuir més o menys al predomini del senyor Maura, ni els republicans per la república; d'aixó cap s'en recorda; are pensen amb nosaltres, amb els nacionalistes que som una muralla qu'els priva de seguir son camí de conveniències. Per aixó ens combaten, sols per aixó. Si fins m'atreveria a dir que nostra aspiració de una Catalunya autònoma, tant podria ser-nos concedida per una república, com per els liberals, com per els carlins o mauristes, pero com que uns i altres no poden sentir-la com nosaltres aquesta Catalunya, com que uns i altres cas de aixó poguer esser, ens donarien una Catalunya subjecte als seus capritxos i nosaltres la volem ben lliure d'ells, per aixó ens la volem guanyar amb un treball constant i no tinc cap dupte de que ho conseguirem.

Pobres republicans, carlins, mauristes i liberals ¡qu'en sou d'ignocents! No vos en doneu compte de que no treballem per vostres idees, que respecto, i que sols serviu d'escambell per les aspiracions de vostres capitosos. Mireu lo qu'els passa als republicans amb en Pozo. No es pas que no els hi fessim avinent, més no'ns escoltaren. Que'ls hi serveixi d'exemple. Vinga una lluita franca d'idees, en bona hora. L'acceptem; però no una lluita de quimeres, enveges, passions i personalismes, que aixó cap ventatje ha de proporcionar a nostra patria.

Continueu combatentnos tots a una, que sols treballarem com fins ara; i aixís el dia no llunyà en que nostra patria i nostre dret sigan com deuen ésser respectats, i que nostra Catalunya siga rica i plena com en altres temps, i més encare, tots veureu el fruit de nostres treballs.

CLARATAIS

XACOLATES

JUNCOSA

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;

Extra-fi i estil Suis en tauletes de 100 grams per a menjar-lo cru

Gran assortit en pastilles; Napolitans a la crema, Desdejunis, Croquetes Pastilles Fines i altres classes

Selecte assortit de **bombons** a la altura de les millors cases estrangeres.

Cacau soluble: Esquisit desdèjuni, gran reconstituent per a persones delicades

Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats sens evaporació.

De venda en la sucursal. — CIUTADANS 4.

COLMADO GELABERT

siderablement aminorades i desapareixeria principalment aquest estat de tivantor entre la nació dominadora i les dominades, aquesta guerra sorda no tan manifesta potser, però més funesta encare.

Es més, hi ha una teoria utòpica, la de la formació d'un imperi universal, teoria que si pogués portar-se a la pràctica seria com la realització de la màxima harmonia entre els homes. Doncs bé, aquesta teoria si vol perdre el regust de tòpic que enclou, no té més remei que fonamentar-se en el nacionalisme, per que si establís prelatió entre les nacions que formessin el somniat imperi, aquest fecondaria dintre seu el malestar que voldria escupir a fora.

El nacionalisme sent freturancas de lluita; fins m'atreveria a dir que aquesta el seu natural ambient; però no és pas una lluita armada la que desitja, sinó que anyora una lluita noble de cultura contra cultura, de desafiament, d'emulació.

FLUMIEL

cipals amoniant als empleiats, fent-los servir de lacaios, sol·licitant llurs serveis i favors quan s'acosen unes eleccions, i quan vé l'hora els hi regatejen unes pessetes que's llensen en viatges a la Cort.

I no és que nosaltres siguem partidaris de l'empleomania municipal. Nosaltres som partidaris que els empleiats siguin pocs, bons i ben remunerats. Però que treballin. No com els de moltes oficines qual *treball* consisteix, l'immensa majoria dels dies, en estar a la oficina des de quarts d'onze del matí fins a la una de la tarde i poques hores, quasi sempre escabotades, a la tarde.

Al final de la sessió se palesà una *planxa* del Sr. Llobet. Sense esser aprovats els pressupostos per l'any corrent, s'han exigit ja als contribuents i, ara, se n'han donat quan han buscat solució al conflicte, injustament creat, per als que concorren als mercats setmanals amb bestiar per vendre.

Hem dit injustament perquè no és pas massa, pagar trenta cèntims per un cap de bestiar del qual s'en treuen una pila de pessetes, poguent estar ben acondicionat, sota teulat i hostatjat en un *palau*.

Altres impostos son més injustos, com els dels carros que s'aturen en els carrers, ja que s'ha arribat a exigir-los fins a la tartana que esperava al seu amo que havia pujat a avisar al metge i al que havia entrat a un estanc per a comprar un cigarro.

Però tots ne són d'injustos els impostos quan han de servir per anar a fer viatges inútils a Madrid.

Centre Catalanista

JUNTA GENERAL DE SOCIS

Se celebrà el prop-passat diumenge la anunciada Junta General dels socis del Centre Catalanista de Girona i sa Comarca.

S'aprobaren l'estat de comptes que donà el Tresorer sortint D. Pere Omedes, i la Memoria retglamentaria que llegí el Secretari D. Joaquim de Camps i Arboix. Es aquesta una bella obra que acreditaria a son autor de fi observador i narrador, i pulcre estilista, si ja d'avans no'n tinguéssim una justa fama guanyada.

Explica en ella a grans trets l'intensíssima vida que ha tingut el «Centre» en l'any 1916, i que no minvarà segurament en el present any. En éll, com sempre, el «Centre Catalanista» ocuparà el lloc d'honor que la causa de Catalunya li ha senyalat. La lectura de les quartilles del company Camps i Arboix fou premiada amb unanims aplaudiments.

Se procedí després a l'elecció de carrecs vacants, seguint elegits, en votació per paperetes els següents senyors: President: Exm. Sr. Marqués de Camps, Tresorer: D. Emili Verdager, Contador: D. Joaquim Pla, Vocal: D. Josep M. Noguera Sitjas, Secretari: D. Joaquim de Camps i Arboix.

A tots élls la enhorabona més coral, esperant que compliran com a bons amb son comés. Els que han sigut reelegits tenen ja acreditat son zel per la causa.

L'Exm. Sr. Marqués de Camps, que continua a presidint-nos, te guanyada una reputació d'abnegat patriotisme, que honora a la Societat que el te per cap.

Als membres de la Junta sortint, senyors Omedes, Reyner i Gabaldà, la causa de Catalunya els hi agrairà sempre mes lo molt que per élla han fet des dels carrecs que tant dignament han ocupat, i lo que continuaran fent en les rengleres dels socis del Centre.

ILUSTRACIÓ CATALANA

EDICIÓ POPULAR

Suscripció: Un any, 15 ptes. — Mitg any, 8 ptes. — Núm. ordinari, 25 cèts.
DE VENDA A TOTS ELS KIOSKOS I PRINCIPALS LLIBRERIES
ADMINISTRACIÓ: - MALLORCA, 287 - BARCELONA

EMPLAÇAMENT

A Girona, més que en lloc del món, se compleix aquell adagi català de que «sempre s'ha d'èsser enmascarat per una paella».

Ens referim a aquells periòdics que organitzaren una protesta contra el projecte de rehabilitació de l'antic «Palau del Vescomptat» per a Palau de la Diputació; protesta que caigué desseguida en el descrèdit i ridícol mes absoluts per esser qui eren els periòdics i periodistes que le organitzaren.

I el descrèdit i el ridícol vingueren perquè totduna se 'ls hi vegé el *llautó*. L'objecte no era altre que aprofitar l'ocasió per a combatre als regionalistes. Tothom s'en adonà desseguida.

I ademés d'aixó s'els vegé la deria, ja tradicional, d'atacar la honorabilíssima gestió del Sr. Riera al devant de la Corporació provincial i anar creant suspicacies al voltant de la seva persona.

Es una cosa ja fora de mida que aquets senyors, que actuen de periodistes i cap dels quals paga contribució, llevat del Sr. Rahola qui deuria pagar-ne pero que tot sovint el veiem inclós en la llista de fallits que publica el *Botlletí Oficial de la província*, vulguin encarar-se devant del Sr. Riera com acusant-lo de poc escrupulós en l'exercici del seu càrrec presidencial.

Nosaltres ja n'estém tips de tanta gosadía. Que diguin clar que élls ho farien millor encara que ningú ho cregui.

I sinó que comencin a fer la prova.

Ja que tant d'atreuiment tenen, i.e., amb tantes reticencies, macular, la, sobretot honradíssima, gestió del Sr. Riera, cal que sapiguem en quin concepte son tingut élls per l'opinió per a veure si tenen dret de constituir-se en capdevanters d'una creuada regeneradora.

Nosaltres els proposém la celebració d'un plebiscit que consisteixi en preguntar a tots els ciutadans de Girona, que paguin contribució, en mans de qui dipositarien en el supòsit de la necessitat d'haver de fer-ho, la quantitat de cinc mil pessetes que 'ls precisessin per a un altre dia; si en mans del Sr. Riera o de qualsevol d'aquells senyors que llençaven contra d'èll malévolas insinuacions.

Tenim la seguretat de que si el Se-

nyor Riera obtingués la minoria deixaria desseguida la presidència de la Corporació provincial que es el gran desitj que tenen els seus detractors. Ells sabran perquè.

Aqueixa es l'única manera com poden fonamentar la seva ridícola campanya i continuar considerant-se com a representants del sentit moral de la ciutat.

Els al·ludits tenen la paraula.

Guspires polítiques

El nacionalisme y les guerres

«De fet cap estat es trova constituït d'acord amb el principi de les nacionalitats, i subjectar-los-hi seria volguer transformar el mapa polític amb evident perill de transtornar la pau pública» Aquestes paraules les trobaréu escrites—en castellà naturalment—en qualsevol llibre de text de qualsevol Institut d'Espanya.

Perill de transtornar la pau pública? No estariem més en lo cert si diguessim que el no haver volgut, algún temps, tenir en compte les qüestions nacionalistes al constituir els estats, és lo que l'ha transtornada moltes vegades? La fraterna convivència de les nacions entre elles mai podrà esser una causa directa de guerres; l'imposició de una nació a altra i la justa rebel·lió de la preterida contra una tirania estranya és i ha estat tot temps una de les fonts de les lluites entre els homes.

I aixis la guerra de Successió era—amagada sota una qüestió de dinasties—una qüestió nacionalista. I la qüestió dels balkans és—encare que barrejada amb subtilses diplomàtiques—una qüestió nacionalista. Com ho són les antipaties de Servia per l'Austria; com ho és l'irredempisme d'Italia i l'esperit de revencia dels francesos per el piet de l'Alsàcia i Lorena. Arran de la qüestió del nacionalisme irlandés estava a punt d'escalar una guerra entre Irlanda i Anglaterra. Les guerres colonials foren també unes qüestions nacionalistes. La llista fora interminable.

No creiem pas que una vegada constituït el mapa d'acord amb el nacionalisme, no hagués de sorgir cap guerra, però creiem que les guerres serien con-

A cà la Ciutat

La dèrrera sessió de l'Ajuntament mereix una petita glosa.

Fou una altre mostra del desgavell municipal i de la peculiar idiosincracia de la majoria dels regidors.

S'acordà pagar, amb cabals de l'Ajuntament, el viatge del Sr. Llobet a Madrid per a assistir a un homenatge que's dedica al Rei amb ocasió d'entregar-li la gran Creu de Beneficència, que li han ofert molts de municipis d'Espanya.

Molts regidors que s'esparruquen els vestits, amb gran acopi de llàgrimes de cocodril, per a regatejar qualsevol subvenció cultural i fins quan la Diputació gasta els seus cabals segons son lliure albir, votaren sens protesta per a satisfer la vanitat del Sr. Llobet d'anar-s'en una altre vegada a Madrid, sense gastar-se res de la seva butxaca.

Si alguns ajuntaments han tingut l'ocurrència de fer un homenatge al Rei, creient una cosa excepcional l'haver fet lo que qualsevol ciutadà hauria fet, i quasi segurament amb màxima eficacia, si s'hagués trobat en l'alt setial que la reialesa ocupa, no hi hà pas perquè oposar-s'hi. Però fent constar l'adhesió de l'Ajuntament de Girona n'hi havia ben bé prou. Més de cap manera havien de consentir els administradors dels cabals de la ciutat que s'en gastessin una bona picosada, per a no fer més que un acte d'exhibició estèril.

Que hauria dit la *prempsa honrada* de Girona si semblant barrabassada l'hagués comés el Sr. Riera com a President de la Diputació? Una tempesta de llamps, trons i pedregada s'haguera aixecat contra d'èll. Ara, ho ha fet el Sr. Llobet i cap ne diu res. ¡Aquesta és l'imparcialitat, la bona fé, l'altruisme de certa prempsa gironina!

Pel contrari: la majoria de l'Ajuntament s'oposà a una esmena del Sr. Solà proposant que enguany com era tradicional en la Corporació, s'abonessin els guilandos de Nadal, als empleiats municipals.

La llògica del raonament del Sr. Solà, a la que s'hi afegí la del Sr. Coll, no podia tenir més fermesa.

Si l'Ajuntament havia acordat augmentar el llur sou amb el 10 per cent, fonamentant-ho amb les critiques circumstancies en que'ens ha col·locat la guerra mundial, aquell augment no significava pas una compensació dels guilandos, sino tan solsament un alivi al mal de l'encairament dels queviures, persistint les raons de la concessió de guilandos.

El propòsit del Sr. Solà no fou altre que posar en evidència a aquells regidors qui tot el dia són per les oficines muni-

Curs d' Història de Catalunya

Tal com estava anunciat comensaren les tasques del *Curs d' Història de Catalunya* que ha organitzat la Comissió Executiva del «V Concurs Nacional» en la Sala d'actes del *Grup Escolar*.

Presidien l' Excm. Sr. President de la Diputació, el Director del *Grup Escolar* Sr. Dalmàu Carles i altres professors del mateix, juntament amb alguns membres de la Comissió Executiva.

Aplegat malgrat el temps intempestiu, nombros públic, dona el Dr. Pou i Batlle principi a la primera lliçó.

Comensà el Profesor invocant el nom del Ntre. Sr. Jesucrist, que encapsala les Constitucions de Catalunya.

Fa recalcar desseguida l' importància del coneixement de l' Història de la terra de cadascú doncs el desconerxer-la ens incapacita per a estimar-la.

Parlà de l' esperit democràtic del poble català, demostrat entre altres coses amb la força jurídica que sempre s' ha donat a Catalunya a l' *usatje* o cosum. Remarca desseguida l' esperit de vera llibertat que traspua en la vida de Catalunya i que proclamà en Pere IV cuant assegurà que el poble català era el més lliure de la Terra.

Digué qu' era necessari el coneixement de la vera Història de Catalunya per a restablir la veritat conculcada en moltes Històries oficials d' Espanya.

Cità com un exemple d' això el fet de parlar només de la reconquesta d' Espanya comensada a Covadonga i acabada a Granada prescindint en absolut de la que comensà a Navarra o en nosres Pirineus; parlà de la paraula *coronilla* aplicada per molts historiadors espanyols a la Confederació catalana-aragonesa tant potent i gloriosa com qualsevol altre Estat del seu temps; cità el fet de la batalla de Lepant, que dirigí en realitat un ilustre català en Lluís de Recasens, malgrat l' història qu' ens han ensenyat no ns parli més que de D. Joan d' Austria qui en portà solament la direcció honorària.

Sentat aquest preambol comensà la primera lliçó del Programa ficsant la situació geogràfica, extensió superficial i els límits de Catalunya. Respecte a aquets, digué, que per la banda Nord els límits oficials no es confonen amb els naturals ja que el Pirineu verdader no és el que acaba a Cerbera sino el que acaba als estanyes de Salses ajuntant aixís a Catalunya lo que la diplomàcia espanyola ignorant i barroera no sapigué conservar o sía el Roselló, el Conflent i Vallespir i la nomenada Cerdanya francesa.

Digué que per la banda de l'Oest tampoc el límit geogràfic oficial es el natural i l'històric ja que aquest passa a a dins de l'Aragó i València oficials siguent format per els rius Cinca i Cinca.

Sentà l'etimologia de la paraula Catalunya diguent que venia de *Gotland* o sigue terra de gots; paraula que amb successives corrupcions a arribat a ésser el mot corrent: Catalunya.

Dividí l'història de Catalunya en cinc èpoques. I.—Època de les invasions que compren des de els temps primitius fins el segle VIII de la Era Cristiana. II.—Creació de la nacionalitat des de el segle vuité fins al dotzé. III.—Confederació catalana-aragonesa des de el segle dotzé al quinzé i finalment la V.—Pèrdua de les llibertats des de Felip V. fins a nostres dies.

Explicà la diferència entre Regne—súbdits conquistats regits per un senyor—i Principat—súbdits lliures governats per una monarquia paccionada.

Acabà enumerant i descriguent els caracters de laboriós, indepent i estalviador que té el poble català i l'obligació que tenim de orientar-los i dirigir-los cap al be de nostra patria.

Una salva de aplaudiments coronà el

bell parlament del il·lustrat Professor qui fou escoltat atentament pel nombros i selecte públic que assistí a la lliçó.

Besllums

L'estrella dels tres Reis

Viatge deliciosíssim el dels tres Reis de l'Orient! Bullia el seu esperit amb amples tortures per a poder besar les mans tendres del Crist nat, però cap torbació els inquietava sobre's la seguretat del camí; tenien una confiança plena, absoluta, amb l'estrella guiadora que sobre els seus caps caminava.

Aquesta confiança amb l'encertat viarany, es necessaria per a tota empresa. Nos descoratjem quan sobre els nostres esforços un petit dupte se insinua. Per això—orbs nosaltres—desitjariem molts cops que s'ens senyalés el camí amb un raig de foc inconfundible. Envejém als tres Reis.

Peró si guatém prim ovirarém també l'estrella en que podém reposar amb complerta fé de qu'ens portará al fi desitjat; es aquesta, el *treball*.

El treball de l'hora, del minut, aquest que per la seva petilesa, sembla quasi no tenir valor, es el que conquista tots els ideals. Degut això, a que tenim en nostra naturalesa un amic admirable per a tota realització.

Absolutament tot lo que executem, queda en nostres cèlules i fibres nervioses historiat i registrat per sempre més. Cada acte que fem bo o dolent, augmenta el nostre capital per a la perfecció o la degradació.

Desconeixia aquesta llei el borratxo d'una comedia de Jelferson, qui habent caigut novament, deia a la seva dona: «¡Buena, aquesta vegada no es conta!» Podria la seva dona perdonar-li la caiguda, però la seva naturalesa no li perdona; per sempre més ella en restará afeblida.

Com així mateix queda aquesta amb una major potencia, per l'execució de tot acte que s'encamini cap a una bella realització. Això ha d'omplonar de joiosa confiança, sobretot, als qu' es proposen finalitats difícils, pensant que si amb constancia perseveren, tenen la seguretat complerta, de que es trobarán qualsevol dia, en un alegre despertar, que els seus desijos, com fruita saborosa, han caigut madurs i assolits als seus peus, i que ells mateixos es troben essent els homes millors de la seva generació.

Només, perquè pacientment han seguit amb fidelitat activa la *seva estrella*. GLAUX.

VIDA CATALANA

L'ORFEÓ CATALÀ.

En l' actual moment de Catalunya es d' un alt interés i significació la celebració de les noces de plata de l' Orfeó Català tantes vegades llorajat, quantes s' ha presentat al públic. Aquests vinticinq anys de gloria de la primera institució coral catalana i una de les primeres mundials. es d' alta recreació per l' esperit.

Es una esplendorosa manifestació del art creada per la nova espiritualitat catalana.

La volada de les seves canturies es d' una idealitat intensa, i la senyera que se alça damunt d' elles es com la senyera que copsa l' optimisme de nostres aspiracions i el ressorgiment i victòria.

Retém homenatge a aquesta data que memorém: Vinticinq anys de crear belle-sa i a imposar-la a les multituds.

Es una obra bella que fa honor a tots els que de aprop o de lluny hi han posat llur esforç.

Catalunya honora l' esperit patriòtic que anima al Orfeó Català. i per a gloria de la nacionalitat catalana li desitja molts anys de vida.

Orfeó Catalunya

RACITAL SAGRERA-OLIVA

Davant d'un nombros públic donaren el dia 7 del corrent el seu anunciat concert els Srs. Sigrera (violoncel·lo) i Oliva (piano).

Sonata en re major de Bach i Elegia de Oliva, per a piano i violoncel·lo—integraven la primera part.

Piano i violoncel ventent les dificultats de l'obra posaren de relleu el seny, l'austeritat i la mesura de Bach lo que valgué una ovació als artistes que se repetí al acabar l'Elegia del Sr. Oliva. Aquesta obra es d'una factura moderna molt brillant i forsa inspirada.

En el Concert de Saint-Saëns que omplia la segona part, en Sigrera feu gala d'un pulcre mecanisme, de un tò ben formós i d'una gran flexibilitat i fermesa d'arc, junt amb molt bon gust en el dir, lo que acabà de confirmar en «Sur le Lach» de Godard, «Le Cygne» de Saint Saëns (que tingué de bisar) i «Prés du Berceau» de Mozkowi, valent-li un xardorós aplaudiment que compartí amb el senyor Oliva per la manera exquisida que l'acompanyà.

Als molts aplaudiments hi anyadim el nostre desijant que no sigui aquesta l'última visita.

P.

Cassà de la Selva 12 janer 1917

AGRE - DOLÇ

A Girona cada dia anem acostumant-nos més a veurer coses estranyes.

No s' troba conseqüència enlloc i un hom, si s' hi fixés, es tornaría ximple.

Sense cap comentari volém remarcar un fet.

Temps enrera s' escandalitzà la bona gent gironina amb uns textes que publicà «El Norte», trets segons deia d'uns apunts de les explicacions que en la càtedra donava el director de la Normal de Mestres senyor Costal. S' hi inserta doctrines completament heterodoxes i inmorals, parlant de les dones d'una manera indigna i descarada.

Se mogué gran revol, però com totes les coses de Girona, se procurà tirar aigua al foc i el director de la «Normal» continua en el seu càrrec i sense haver-se retractat per res de les seves ensenyances.

Doncs bé, dissapte passat el Sr. Costal donà una conferencia en el «Centro Moral», invitat per la «Secció d' Estudis» d' aquella societat catòlica.

I feu sa presentació, omplenant-lo d' elogis, i el felicita després de la conferencia amb gran calor ¡¡EL SENYOR GOMIS LLAMBÍAS!!!

Aquet Sr. *Sfinx* es deliciós.

Amb la constancia (precaria per cert) d'un panell qualsevol, apunta are com are, constantment, contra nosaltres, sos amics de algun temps enrera.

Amb la ingenua malicia que'l caracteritza, nos acusa un dia d'*intervencionistes*, l'altre d'*ateius*, l'altre de mals administradors dels interessos comunals.

Sovint, sovint llensa, per boca d' una *senyora* (aquella que en la quarta plana dels periodics ofereix la *panacea universal?*) trets que volen ser fins com una agulla de cusir i son barroers com garrotades de cego, ontra la Beneficencia Provincial.

Nosaltres, que tenim el defecte de agafar-nos *en serio* certes coses que, certament, no ho mereixen pas, no hi caurem pas en el cas del Sr. Sfinx. El coneixem prou per a que volguem entaular discussió amb un home que mai se sab. en el moment en que parla, com pensa i que vol.

Qui l'ha sentit enraonar algunes vegades, contradint-se i desdintse a cada tom que dona la lluna, ben poca importancia donará a ses lloes o a ses critiques.

No més de la que dona un home formal a les dites i fetes d'un *barret de rialles*.

En J. G. S. quals inicials convenen amb el nom del Sr. Censor eclesiàstic del diari defensor de la *Religió*, en aquest mateix diari, falta publicament al octau manament de la Llei de Deu, diguent que'ls regionalistes s'oposaren al augment de sou del clero rural.

Estampa aquesta afirmació: o per ignorancia, o per malicia; si es per ignorancia, queda incapacitat per esser orientador o escriptor. No creiém que sia per malicia, per l'hàbit que vesteix.

Més si que's necessita una gran dossis de *barra* per estampar el diari de la *Buena prensa*, que s'ha de buscar primerament el regne de Deu, i lo demés s'ens donará per anyadidura. Més conforme a sa actuació seria dir que primerament busquen la menjadora. Que ho digui la Càtedra de Història de la *Normal* que *guanyà* en Font, en relació amb les eleccions darrereres de diputats a Corts.

NOVES

Morí abans d'ahir en nostra ciutat l' industrial dorador en Francesc Casaponsa, soci des de feia molts anys del «Centre Catalanista», i amic nostre benvolgut.

Fou un dels que primer a Girona prengué part en les lluites polítiques que el nacionalisme català ve sostinguent per el triomf de sos ideals, desempnyant amb gran zel i acert, des de l'any 1901 el carrec d'interventor de nostres candidats, en totes les eleccions que se celebraven.

Llarga i crudel malaltia l'ha arrebacat a sa familia i a la causa de Catalunya.

Rebé amb gran fervor els Sacraments, despedint-se d'aquest mon voltat de sa familia i bons amics.

A l'acte de l'enterro hi assistiren bon nombre de consocis del difunt. ¡Deu l'hagi perdonat! i que tingui sa desolada familia la cristiana resignació necessaria en aquests casos. El condol dels mols amics amb que contava en vida en Casaponsa, i el que li testimonia en aquestes ratlles EL GIRONES, siguin un alivi per a son dolor.

Confraria de St. Jordi

Se convoca a tots els confreres a la Junta Anyal retglamentaria que tindrà lloc el prop-vinent dimars dia 23, a les 5 de la tarde, en una de les sales del «Centre Catalanista».

Entre els assumptes a tractar, figura el de la elecció de Pabordre President.

Corones dentals Audouard

de 2 Kts., fetes a mida i colocades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiografics

d' anomalies de la dentició en els infants i d' enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuositats bucal

PONTS - BRIDGES - INLAYS
i trevalls d' or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de
JAUME REGÁS
Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIA

de **RAIMONDA CREUET**

Rambla Llibertat-22 - (Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens

F. SOLÀ

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telèfons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- **GIRONA**

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE
SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telèfon 204 - Figuerola 33. - **GIRONA**

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Força, 8, 1er. - Girona
Telefon interurbà núm. 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS

I COTXES DE LLOGUER

DE
J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telèfon 221 - Telèfon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economia en els preus

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - **Girona**

EL GIRONÉS

PERIÒDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 1'50 ptes.

Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d'en Francesç Geli, i al Kiosc de na Joana Marull

NO MES PANALLONS!

S' eviten i curen amb el tan renomnat

TOPIC NALLTOR

De venda en farmacies i drogueries.

Al engròs: Farmacies ALMEDA i DEULONDER.

Representant:
J. ROTLLANT, Oñar 6. - Girona

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Altes novitats en genres d' hivern

Guants, corbates, camises, tirants

Inmens surtit genres de punt

Impermeables, paraigues, pells

Perfumeria, Quincalla,

Merceria, Optica

SABÓNS

Barangé

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA

Alfred Ferrer

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de París 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecànic de colls i punys amb rentat per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda. Progrés
Flora Padró. Rambla Verdàguer.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 4

SASTRERIA SMART

de **J. Fernandez**

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.

Les mes altes novitats

en tota temporada

Perruqueria de

R. CARBÓ

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barba

Servei esmerat

i antisseptic.

Abonaments

especials

La casa que ven més barato

JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. - Genres blancs

Nubes. - Mantaletes - Mocadors

de seda

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)